

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΣ

ΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ.

Περὶ εὐνομέας.

«Ζήτει νόμους τὸ μὲν οὐμπαν δικαίους καὶ δυνάμενους καὶ δόξιδιν αὐτοῖς ὁμολογουμένους, πρὸς δὲ ταῦτοις οἵτινες τὰς μὲν ἀμφοδουτήσεις ὡς ἐλαχίστας, τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷον τὰ ταχίστας τοῖς πολίταις ποιοῦσιν».

Ἰσοκράτης (πρὸς Νικοκλέα).

ΑΣΤΙΚΗ ΡΥΜΟΤΟΜΙΑ.

«*Justitia est constans et perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi*».

Ulpianus.

I. Συνταγματικαὶ διατάξεις.

Τὸ ξίφος καὶ ἡ πλάστιγγὲ τῆς Δικαιοσύνης.

«Τὸ Δίκαιον εἶναι ἔννοια οὐχὶ μόνον λογική, ἀλλ' ἔννοια ἐμφαίνουσα καὶ δύναμις διὸ ἡ Δικαιοσύνη, ἣτις ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ φέρει τὴν πλάστιγγα, δι' ἧς ζυγοστατεῖ τὸ δίκαιον, ἐν τῇ ἑτέρᾳ φέρει τὸ ξίφος, δι' οὗ διαφυλάττει αὐτό. Τὸ μὲν ξίφος ἄνευ τῆς πλάστιγγος εἶναι ἡ γυμνὴ ρώμη, ἡ δὲ πλάστιγγὲ ἄνευ τοῦ ξίφους δεικνύει τὴν ἀδυναμίαν τοῦ δικαίου ἀμφοτέρω δὲ συναρμύζονται ἀλλήλοις, καὶ τελεία δικαίου κατάστασις ἐπικρατεῖ μόνον ἐκεῖ, ἐνθα ἡ ρώμη, μεθ' ἧς ἡ Δίκη φέρει τὸ ξίφος, εἶναι ἴση τῇ δεξιότητι, μεθ' ἧς χρησιμοποιεῖ τὴν πλάστιγγα».

R. Thering (Ὁ περὶ τοῦ δικαίου ἀγών).

§ 1.— Ἀπὸ τινος χρόνου διενεώθησαν τινὲς νὰ τραυματίσωσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν τοῦ Ἐδαγγελίου, ἣν τὸ ἀναθεωρηθὲν σύνταγμα ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ἄρθρου 2^{ου} αὐτοῦ. Ἀλλ', ἐὰν μὴ ἡ ἀθάνατος ἡμῶν γλῶσσα ἦτο αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἄτρωτος, ἡ συνταγματικὴ προστασία ἤθελε, νομίζω, ἀποδειχθῆ ἀλυσιτελής. Τοῦτο συνάγω ἐκ τοῦ ὅτι καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν ὁ θεμελιώδης ἡμῶν νόμος δὲν ἠδυνήθη νὰ προφυλάξῃ ἐπαρκῶς ἐκ τῶν ἀγρίων τῆς νομοθετικῆς καὶ ἰδίως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐπελάσεων, ἔστιν ὅτε ἐπικουρούσης ἀτυχῶς καὶ αὐτῆς τῆς δικαστικῆς διὰ δυσμενῶν ἐν ταῖς ἀναρμυμέναις διαφοραῖς λύσεων, ἴσως ἔνεκα καὶ τῆς ἀκατανοήτως δημονορηθείσης οἰονεὶ ἀντιπαθείας κατὰ τῶν διανοηθέντων νὰ ἐξασφαλίσωσι τὰς ἐξ ἐπιμόχθου ἐργασίας οἰκονομίας αὐτῶν εἰς ἀκινήτους κτήσεις.

Καὶ ὅμως τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι ἐπίσης ἱερὸν ὅσον καὶ τὸ τῆς ἐλευθερίας. Ἐλευθερία καὶ ἰδιοκτησία εἶναι ἔννοια ἀλληλένδετοι. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ μία ἄνευ τῆς ἑτέρας. Ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ δικαιοῦματος τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐργασίας κρηπιδοῦται τὸ τῆς ἰδιοκτησίας, ὅπερ κατὰ ἕνα ὁρισμὸν τῶν Ῥωμαίων εἶναι τὸ τοῦ χρᾶσθαι τῷ πράγματι καὶ καταχρᾶσθαι (*Jus utendi et abutenti*)¹ ὅθεν δέον

¹ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον Μαυκελδέυ § 240. Μαρκετόλ. § 129. Καλλιγᾶ Β' § 92. Οἰκονομίδου Β' § 116.

214725